

Brüssel, 30.11.2016
COM(2016) 761 final

2016/0376 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL energiatõhususe kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2016) 399 final}
{SWD(2016) 401 final}
{SWD(2016) 402 final}
{SWD(2016) 403 final}
{SWD(2016) 404 final}
{SWD(2016) 405 final}
{SWD(2016) 406 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Energiatõhususe seadmine esikohale on energialiidu tugielement, mida käesoleva ettepanekuga kavatsetaksegi kindlustada. Kõige odavam, puhtam ja turvalisem on energia siis, kui seda üldse ei kulutata. Seega tuleb energiatõhusus lugeda samuti energiaallikaks. Energiatõhusus on üks kõige kulutõhusamaid vahendeid üleminekuks vähese süsihappegaasiheitega majandusele ning kasvu, tööhõive ja investeerimise võimaluste loomiseks.

Euroopa Liidu õigusraamistik, mis oli suunatud 2020. aasta eesmärgile 20 %, tuleks nüüd sätestada 2030. aasta eesmärgile, pidades silmas seda, et 2014. aastal otsustas Euroopa Ülemkogu suurendada energiatõhusust 2030. aastaks vähemalt 27 %, tingimusel, et see eesmärk vaadatakse 2020. aastaks läbi, pidades silmas eesmärki 30 % ja Euroopa Parlamendis sõnastatud siduvat nõuet 40 %.

Käesolevas ettepanekus sätestatakse 2030. aastaks siduv liidu tasandi energiatõhususeesmärk 30%. Sellega luuakse liikmesriikidele ja investoritele pikaajaline perspektiiv poliitika ja investeringute kavandamiseks ja oma strateegia vastavusse viimiseks energiatõhususeesmärgiga. Eesmärk, mida toetavad asjaomased meetmed liidu, riikide ja piirkondade tasandil, toob Euroopale mitmesugust olulist kasu. See eesmärk sisaldab endas lõppenergia tarbimise kahanemist 17 % võrreldes 2005. aasta andmetega. See toob kaasa majanduskasvu suurenemise, tänu millele suureneb sisemajanduse koguprodukt 0,4 % (70 miljardit eurot). Suurem energiatõhusus aitab Euroopa äriühingutel parandada konkurentsivõimet, sest kulud on kontrolli all ning nii era- kui ka tööstustarbijate elektri hinnad tarbimisüksuse kohta peaksid keskmiselt vähenema 161-lt eurot 157-le eurole MWh kohta. Sellega luuakse kõikides sektorites, eelkõige aga ehitusvaldkonnas, kohalikke äri võimalusi ja töökohti 2030. aastaks hinnanguliselt juurde 400 000 ning suureneb vajadus oskustöölise järele. Ehitised ongi Euroopas kõige suuremad energiatarbijad – neile kulub 40 % lõppenergiast – ning 30 % energiatõhususeesmärk loob suuri võimalusi selles sektoris. Saastest ja tervisekahjustest tingitud kulude vähenemine peaks andma 4,5–8,3 miljardit säästu ning energiavarustuskindlus suureneb, tänu millele väheneb gaasi impordi vajadus 2030. aastaks 12 %.

Vastavalt energiatõhususe direktiivile peavad liikmesriigid tagama, et energiatarbijad ja -jaotajad suurendaksid energiasäästu aastas 1,5 %. See koos asjakohaste kohustuskavade ja alternatiivmeetmetega on ELi energiatõhususraamistiku keskne tahk ning mõjus innustaja lõppenergia säästmise edendamisel, tuues energiatõhususse juurde erainvesteeringuid ja toetades uute tegijate ilmumist turule. See annab poliitilise tõuke energiatõhususe edendamiseks, suurendab ehitiste renoveerimise määra ning energiatõhusate seadmete ja lahenduste kasutuselevõtmist. Tegemist on keskse meetmega, mis tagab vajalikud erainvesteeringud ja ettevõtlusvõimalused ELi äriühingutele, seejuures eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, ka pärast 2020. aastat.

Ettepanekuga pikendatakse energiatõhususeesmärgi kohaldamist pärast 2020. aastat ning säilitatakse energiasäästumäär 1,5 %. Samuti säilitatakse võimalus kasutada energiatõhususkohustuste kavasisid ja alternatiivmeetmeid. Sellega jääb liikmesriikidele endiselt võimalus valida, kuidas täita säästukohustus vastavalt oma keskkonnapoliitika suundadele ja turutingimustele. See on keskne element liidu energia- ja kliimaeesmärkide

saavutamisel, sest pool täiendavast säästust, mida on vaja 30 % energiatõhususeesmärgi saavutamiseks 2030. aastaks, loodetakse saada meetmete pikendamisest peale 2020. aastat.

Et tarbijatel oleksid suuremad mõjutamisvõimalused energiaturu kesksete osalistena, teeb komisjon ettepaneku parandada tarbijate teavitamist kütmise ja jahutamisega seotud kuludest ning suurendada tarbijate õigusi seoses soojusenergia mõõtmisega ja andmete esitamisega arvetel; eelkõige peetakse silmas korterelamutes elavaid tarbijaid. Et teabe edastamise sagedust suurendada, kehtestatakse kohustus, et arvestid peavad olema kaugloetavad.

Ettepanekuga tugevdatakse ka energiatõhususega seotud sotsiaaltahke ja sätestatakse, et energiatõhususkohustuste kavade ja alternatiivmeetmete kavandamisel tuleb arvesse võtta energiaostuvõimetust. Küttekulude vähenemine toob eelkõige kasu kõige haavatavamatele tarbijatele.

Käesolevasse ettepanekusse on kaasatud ainult need direktiivi artiklid, mida tuleks ajakohastada 2030. aasta ajaraamistikku silmas pidades, ning mõõtmist ja arvetel esitatavat teavet käsitlevad sätted. Direktiivi ülejäänud artiklid jäävad muutmata, kui välja arvata tehnilised muudatused seoses IV lisa näitajate ja artiklis 22 sätestatud delegeerimisega.

- **Kooskõla kehtivate õigusnormidega**

Energiatõhususe ja selle esikohale seadmise põhimõte on energialiidu strateegia keskmes. Ettepanekuga ühtlustatakse ja lihtsustatakse kehtivaid sätteid ja suurendatakse kooskõla muude elementidega paketi „Puhas energia kõikidele Euroopas“, näiteks energialiidu juhtimist käsitleva uue määrusega, elektrituru uue struktuuriga ja taastuvenergiaallikaid käsitlevate õigusaktide läbivaatamisega.

Sellega võimaldatakse hoonete energiatõhususe direktiivil saavutada oma potentsiaal tõhustada ehitiste energiatõhusat renoveerimist. Energiatarnijad ja -jaotajad saavutavad 1,5% säästu nõude täitmise sageli energiatõhususmeetmete võtmisega üksiktarbijate kodudes. Asjaomases komisjoni talituste töödokumendis on esitatud näited energiatõhususe suurendamise heade tavade kohta kogu ELis¹.

Energiatõhususe eesmärgid on seotud kliimaga ja eelkõige jõupingutuste jagamist (ESD) käsitleva otsusega,² milles sätestatakse liikmesriikide kasvuhoonegaaside heite vähendamise sihttasemed. Energiatõhususpoliitikaga edendatakse energiasäästlike tehniliste lahenduste juurutamist ehituses, tööstuses ja veonduses märkimisväärselt. Energiatõhususmeetmete rakendamine on kulutõhus viis aidata liikmesriikidel saavutada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS)³ ja ESD eesmärgi, kuna direktiivi artikli 7 kohaselt peavad liikmesriigid saavutama tegeliku energiasäästu ja seega innustatakse neid energiatõhususmeetmeid ka tegelikult ellu viima.

¹ SWD(2016) 404

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsus nr 406/2009/EÜ, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2009.140.01.0136.01.ENG

³ Euroopa Ülemkogu määras kindlaks ELi HKS-i vähendamiseesmärgi: 43 % vähem heidet võrreldes 2005. aasta tasemega ja HKS-i välise eesmärgi (nii ESD kui ka LULUCFi jaoks) 2030. aastaks: vähendamine 30 %, mida täidetakse liikmesriiklike siduvate eesmärkide toel.

Kavandatud muudatused mõõtmise ja arvetel esitatava teabe osas suurendavad ühtsust energia siseturu elektrialaste sätetega ning aitavad edendada selliseid teisi liidu algatusi nagu kütte- ja jahutusstrateegia⁴ ning „Uued võimalused energiatarbijatele“.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 194 lõikel 2, mis on energiavaldkonna meetmete õiguslik alus. See on ka käesoleva ettepanekuga muudetava energiatõhususdirektiivi 2012/27/EL õiguslik alus. Kuna alusleping sisaldab konkreetset energiavaldkonna õiguslikku alust, on asjakohane seda kasutada.

- **Subsidiaarsus**

ELi tasandil vastu võetud energiatõhususalased õigusaktid peegeldavad energeetika üha suuremat poliitilist ja majanduslikku olulisust ning energeetika tihedat seost selliste poliitikavaldkondadega nagu energiavarustuskindlus, kliimamuutused, säästev areng, siseturg ja majandusareng. Turu- ja regulatiivsete puuduste tõttu jääb tegemata suuri investeeringuid energiatõhususse, millest tuleneb selline energiatarbimise tase 2030. aastal, mis ei ole kooskõlas Euroopa Ülemkogu kokkuleppega 2014. aasta oktoobris. Praegu ei suudaks liikmesriigid üksi energiatõhususeesmärke piisaval määral täita ja seega on vaja liidu tasandi meetmeid, et soodustada ja toetada meetmete võtmist riikide tasandil. Subsidiaarsuse põhimõtet järgitakse sellepärast, et liikmesriigid säilitaksid samasuguse paindlikkuse kui praegu, võiksid teha oma meetmevaliku ja valida oma tee nõutava energiasäästu saavutamiseks 2030. aastaks, sealhulgas selle, milliste etappidena säästu saavutada.

- **Proportsionaalsus**

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe kavandatud muudatused püstitatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Muudatustega, mida on kavas teha praegusesse õigusraamistikku, kohandatakse seda 2030. aasta ajakavaga ning suurendatakse raamistiku selgust ja toimivust. Direktiivi artikli 7 hinnanguliselt parimas variandis ei minda kaugemale sellest, mis on vajalik seatud eesmärkide saavutamiseks (2030. aastaks ettenähtud säästu nõuded). Mõjuhinnangus tehakse kindlaks, miks on asjakohane jätkata sama määraga 1,5 % aastas ka järgmisel ajavahemikul (2021–2030).

Variantides pakutud elementide ulatus on piiratud selliste tahkudega, mille puhul on nõutavad liidu tasandi meetmed (säästunõuete kehtestamine ja sellise raamistiku loomine, millega tagatakse sellise säästu usutav saavutamine).

Lihtsustavate ja selgitavate muudatuste tegemine lihtsustab sätete rakendamist ja energiasäästunõuete täitmist liikmesriikide jaoks.

Artiklite 9–11 muudatused tõenäoliselt ei avalda suurt mõju sellele, kuidas liikmesriikides juba toimub energia mõõtmise ja energiatarbijatele esitatavatel arvetel sisalduva teabe kohustuste täitmine; kaugloetavate seadmete nõuete kohta on tähtajad juba kehtestatud.

- **Vahendi valik**

⁴ COM(2016) 51 final, 16.2.2016.

Kuna käesoleva ettepanekuga muudetakse kehtivat direktiivi, siis muutmisdirektiiv on kõige sobivam vahend.

3. JÄRELHINDAMISE, HUVIRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine huvirühmadega

4. novembril 2015 algatati avalik konsulteerimine, et saada huvirühmadelt tagasisidet ja ettepanekuid. Hea tava kohaselt võeti vastuseid vastu rohkem kui 12 nädalat.

Veebiküsitlusele laekus 332 vastust ning e-posti aadressile saabus 69 dokumenti, millega kas täiendati küsimustele antud vastuseid või esitati need iseseisvate vastustena. Enamiku vastustest esitasid tööstusharu liidud (140), eraettevõtjad (47) ja valitsusvälised organisatsioonid (33). Vastuseid saatsid kokku 19 keskvalitsusasutust, sealhulgas 18 EList ja Norrast. Euroopa Liidu 18 keskvalitsusasutusest 3 soovis jääda anonüümseks. Ülejäänud 15 olid Austria, Belgia, Horvaatia, Tšehhi Vabariik, Taani, Eesti, Soome, Prantsusmaa, Ungari, Leedu, Läti, Madalmaad, Slovakkia, Rootsi ja Ühendkuningriik.

Sihipärasem liikmesriikidega konsulteerimine toimus energiatõhususe direktiivi komitee koosolekul 2. veebruaril 2016. aastal ning kooskõlastatud meetme koosolekul 17.–18. märtsil 2016. aastal.

Lisaks sellele saadi arvamusi huvirühmadelt temaatilistel seminaridel, eelkõige seire ja kontrollimise kohta (3. veebruaril 2016) ning energiasäästukaubanduse kohta vastavalt artiklile 7 (29. veebruaril 2016).

Spetsiaalne huvirühmadele suunatud üritus poliitikavariantide kohta leidis aset 14. märtsil 2016 ja seal arutati mõju hindamist (vt allpool esitatud järeldused). Sellel huvirühmade üritusel osales Euroopa tööstuse, kodanikuühiskonna ja liikmesriikide 282 organisatsiooni ning arutati ka 2030. aasta eesmärki. Enamik arvamust avaldanud huvirühmadest toetas eesmärki kuni 40 % aastaks 2030, kuid selles, kas see eesmärk peaks olema siduv, lõplikule seisukohale ei jõutud.

• Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine

Välistöövõtjatelt telliti järgmised uuringud:

- Final Report evaluating the implementation of Article 7 of the EED, Ricardo-AEA/CE Delft;
- Draft final Report on assessing costs and benefits of the EEOSs, RAP;
- Analysis provided to the impact assessment of Article 7, EED, Ricardo AEA/CE Delft (in the framework of the 3rd follow-up study on Article 7);
- „Analysis of good practices and development of guidelines for accurate and fair allocation of costs for individual consumption of heating, cooling and domestic hot water in multi-apartment and multi-purpose buildings to support the implementation of relevant provisions of the Articles 9-11 of the Directive 2012/27/EU on energy efficiency“, koostanud Empirica.

Artiklite 1 ja 3 muutmisel kasutati Ateena riikliku tehnikaülikooli energiasüsteemi mudelit PRIMES. Makromajanduslikus modelleerimises ja analüüsis kasutati Ateena riikliku

tehnikaülikooli ja ettevõtjate Cambridge Econometrics ning Ernst and Young ekspertide kaastööd.

- **Mõjuhindang**

Kaaluti järgmisi variante.

Eesmärgi püstitamise seisukohast uuriti primaarenergia vähendamist võrreldes 2007. aasta tasemega 27 %, 30 %, 33 %, 35 % ja 40 %. Eesmärkide väljatöötamiseks hinnati primaar- ja/või lõppenergia tarbimise, energiasäästu ja energiatõhususe eesmärki. Eesmärgi olemusega seoses hinnati järgmisi võimalusi.

- 1. variant: soovituslikud eesmärgid ELi ja liikmesriikide tasandil;
- 2. variant: ELi siduv eesmärk;
- 3. variant: liikmesriikide siduvad eesmärgid;

Seoses artikliga 7:

- 1. variant: ELi tasandil meetmeid ei võeta, jätkatakse juhiste õigusraamistiku ning täitmise tagamise kohta aastani 2020;
- 2. variant: pikendatakse artikli 7 kohaldamist kuni aastani 2030;
- 3. variant: pikendatakse artikli 7 kohaldamist kuni aastani 2030 ning lihtsustatakse ja ajakohastatakse seda;
- 4. variant: pikendatakse artikli 7 kohaldamist kuni aastani 2030 ja suurendatakse säästlikkust.

Seoses artiklitega 9–11:

- 1. variant: rakendatakse tõhusamalt ja täiendavate juhistega (mitteseadusandlik võimalus);
- 2. variant: selgitatakse ja ajakohastatakse artikleid ning konsolideeritakse teatavad sätted, et tagada kooskõla energia siseturgu käsitlevate õigusaktidega.

Mõjuhindangu raames hinnati kõiki variante ning võrreldi neid lähtestsenaariumiga ja omavahel. Hindamine näitas, et üle 27 % energiatõhusus 2030. aastaks tooks suuremat kasu tööhõive, majanduskasvu, varustuskindluse, kasvuhoonegaaside heite vähenemise, tervise ja keskkonna seisukohast. Sellise mitmetegurilise analüüsi põhjal tehti poliitiline otsus kehtestada siduv energiatõhususeeesmärk 30 %. Analüüsi tulemusena leiti, et artikli 7 puhul on eelistatud 3. variant ning artiklite 9–11 puhul 2. variant, kuna need on soovitud eesmärkide saavutamiseks kõige tõhusamad ja tulemuslikumad ning on kooskõlas teiste ELi poliitikavaldkondadega.

Eelistatud variandi kohaselt aitab artikli 7 kohaldamise pikendamine kuni aastani 2030 vähendada energiatarbimist ja süsihappegaasiheidet ning parandada õhu kvaliteeti.

Sotsiaalse mõju osas oleks eelistatud variandil positiivne mõju tööhõivele. Üle 20 uurimuse läbitöötamise tulemusena tehti järeldus, et tänu igale energiatõhususele kulutatud 1,2 miljonile eurole toetatakse otseselt 23 töökohta energiatõhusussektoris. Kui kasutada sama suhtarvu energiaettevõtjate kogukulude puhul, näiteks Austrias, Taanis, Itaalias, Prantsusmaal ja Ühendkuningriigis, ning kasutades võimendustegurit 2, tähendaks see, et energiatõhususe kohustuse kaudu toetatakse kuni 100 000 töökohta kõnealustes riikides. Positiivset mõju on oodata ka nn energiaostuvõimetutele: Euroopa Investeerimispanka 2013. aasta uuringus leiti, et küttearvete vähenemine tänu energiatõhususmeetmetele võiks vähendada

energiaostuvõimetust ning aidata lahendada probleeme, mis on seotud sotsiaalse ebavõrdsuse ja tõrjutusega.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanek ei vabasta mikroettevõtjaid, kuid direktiiv sisaldab erisätteid väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks, kelle suhtes ei kehti kohustus teha iga nelja aasta järel energiaaudit. Liikmesriigid peavad töötama välja programmid, millega innustatakse VKEsid tegema energiaauditeid; ka võivad nad luua toetuskavasid kõnealuste energiaauditite kulude katmiseks.

Direktiivi artikli 7 kohane energiasäästukohustus sisaldab praktikas sageli palju väiksemaid energia säästmise meetmeid, eelkõige seoses hoonete renoveerimisega. Sellistest äri võimalustest saavad kasu VKEd, näiteks väikesed ehitusettevõtjad, ning artikli 7 kohaldamise pikendamine praegusest tähtajast, s.o aastast 2020, aastani 2030 võimaldab sellise positiivse suundumuse jätkumist. Energiatõhususega seotud lepingute ulatuslik levik on toonud kaasa selle, et energia tarnijad kasutavad energiateenuseid osutavaid ettevõtjaid, kes sageli on VKEd.

2016. aastal tegi komisjon ehitustööstuse valdkonnas siseturu ja energiatõhususe toimivuse kontrolli, mis näitas, et üldiselt on ELi energiatõhususalased õigusaktid avaldanud positiivset mõju ehitustööstusele ja nende tulemusena on avardunud ettevõtlusvõimalused seoses hoonete energiatõhusaks renoveerimisega.

Kavandatud muudatustega, mis puudutavad mõõtmist ja energiatarbijatele arvetel esitatavat teavet, saavad selgemaks ja ajakohaseks kehtivad sätted, sest nendega võetakse arvesse kaugjuhitavate seadmete arengut ja neist saadavat kasu soojusenergiatarbimise mõõtmisel, mille kaudu saadakse paremini ja tihedamalt teavet energiakulude kohta.

Kavandatud direktiivi muudatustega lihtsustatakse ja täpsustatakse direktiivi rakendamist liikmesriikides ning vähendatakse kattumist muude õigusaktide ja meetmetega nii palju kui võimalik.

4. MÕJU EELARVELE

Käesoleva ettepanekuga muudetakse kehtivat energiatõhususe direktiivi ja kuigi nõudeid on ajaliselt pikendatud, ei põhjusta see eeldatavasti oluliselt täiendavate eelarvevahendite kulu ega halduskulu liikmesriikide ametiasutustele, kuna neil on juba meetmed ja struktuurid kasutuses. Enamikul juhtudel jäävad energiatõhususkohustuste kavade raames tekkivad kulud lõpptarbija kanda ning lõpptarbijate energiaarved lähevad väiksemaks, kui energiatarbimine väheneb.

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Käesoleva ettepanekuga ei muudeta liikmesriikide praeguseid aruandekohustusi. Seadusandliku ettepanekuga energialiidu juhtimise kohta tagatakse läbipaistev ja usaldusväärne kavandamis-, aruandmis- ja järelevalvesüsteem, mis põhineb liikmesriikide ühendatud energia- ja kliimakavadel ning eduaruannetel, milles hinnatakse korrapäraselt riiklike kavade rakendamist. Sellega vähendatakse liikmesriikide halduskoormust, kuid

võimaldatakse komisjonil jälgida liikmesriikide edusamme energiatõhususeesmärkide ja ELi üldeesmärgi saavutamisel. Kui ettepanek on vastu võetud, hinnatakse parima variandi edukust järgmiste näitajate abil:

- direktiivi tehtud muudatuste nõuetekohane ülevõtmine ja rakendamine;
- kiirem edasimineku riiklike ja ELi energiatõhususeesmärkide saavutamise suunas;
- tarbijatele kättesaadav ulatuslikum teave nende soojusenergiatarbimise kohta;
- liikmesriikide halduskoormuse vähenemine, parem aruandlus liikmesriikide meetmete ja saavutatud kokkuvõtte kohta.

Ühe kavandatava muudatusega lisatakse direktiivi nõue, et komisjon kohustub direktiivi üldiselt läbi vaatama 28. veebruariks 2024. Kehtivaid juhiseid artikli 7⁵ ja artiklite 9–11⁶ kohta ajakohastatakse, et need oleksid vastavuses käesolevas ettepanekus esitatud muudatustega.

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Muudetakse direktiivi artikleid 1 ja 3, et lisada ELi 2030. aasta siduv energiatõhususeesmärk 30 %.

Liikmesriikidele ei sätestata kohustuslikke eesmärke, kuid 2030. aasta soovituslikud energiatõhususalased eesmärgid esitatakse liikmesriikide ühendatud energia- ja kliimakavades. Komisjon hindab liikmesriikide 2030. aasta soovituslikke energiatõhususalaseid panuseid ja sätestab energialiidu juhtimist käsitlevas seadusandlikus ettepanekus menetluse, millega tagatakse liikmesriikide panuste kooskõla liidu 2030. aasta energiatõhususeesmärgiga. Komisjon hindab ka energiatõhususalaseid edusamme 2030. aasta eesmärgi saavutamisel ja teeb täiendavate meetmete ettepaneku, kui liit ei ole saavutamas 2030. aastaks püstitatud eesmärke. Sellega seoses on väga tähtis komisjoni hinnang kollektiivsete edusammude kohta lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade elluviimisel. Energialiidu juhtimist käsitlevas seadusandlikus ettepanekus sätestatakse ka see, et komisjon hindab korrapäraselt liikmesriikide ja kogu liidu edusamme 2030. aasta eesmärkide saavutamisel.

Artikkel 4, mis kohustab liikmesriike töötama välja pikaajalist strateegiat hoonete renoveerimise investeerimiseks oma riigis, jäetakse direktiivist välja, sest see lisatakse hoonete energiatõhususe direktiivi, kuhu see sobib paremini tänu hoonete aruka rahastamise algatusele, pikaajalistele nullilähedase energiatarbega hoonete kavadele ja hoonete süsihappegaasiheite vähendamise eesmärgile.

Artiklit 7 muudetakse, et pikendada aastaks 2020 kehtestatud kohustuse kehtivust kuni aastani 2030 ning teha selgeks, et nõutavat energiasäästu võivad liikmesriigid saavutada energiatõhususkohustuste süsteemi ja/või alternatiivsete meetmete abil. Liikmesriigid saavad teataval määral arvesse võtta uute taastuvenergialahenduste kasutamist hoonetes. V lisa muudetakse, et lihtsustada energiasäästu arvutamist ning täpsustada, milliseid sääste saab arvesse võtta artikli 7 kohaldamisel. See on eriti oluline seoses energiasäästuga, mis saadakse hoonete renoveerimise meetmetest, mida võib nüüd arvesse võtta täies ulatuses.

⁵ Komisjoni talituste töödokument (2013) 451 final.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013SC0451&from=ET>

⁶ Komisjoni talituste töödokument (2013) 48 (final).

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013SC0448&from=ET>

Perioodil 2021–2030 nõutav sääst arvutatakse endiselt lõpptarbijale aastas keskmiselt müüdü energia järgi; aasta keskmine arvutatakse kohustusaastale eelneva kolme aasta keskmisena. Liikmesriigid võivad energiatõhususkohustuste süsteemi lisada sotsiaalnõudeid, mis on suunatud energiaostuvõimetuse all kannatavatele majapidamistele. Muudetud artikliga 7 karmistatakse kõnealust sätet ja sunnitakse liikmesriike alternatiivsete meetmete kavandamisel võtma arvesse energiaostuvõimetust. Komisjon toetab edaspidigi meetmeid, millega parimate tavade levitamise kaudu tehakse energiatõhususmeetmed kättesaadavaks energiapuuduses tarbijatele.

Mõõtmist käsitlevat artiklit 9 ja energiaarvetel esitatavat teavet käsitlevat artiklit 10 muudetakse nii, et neid hakatakse kohaldama vaid gaasi suhtes, samas täiendatakse neid uute samalaadsete ja selgete sätetega, mida hakatakse kohaldama ainult keskest allikast tarnitava kütte, jahutuse ja sooja tarbevee suhtes.

Lõppkasutajat ja -tarbijat eristatakse selleks, et selgitada eeskirjade kohaldamist kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes. Kiire ja selge tagasiside tarbijatele nende tegeliku energiatarbimise kohta võib aidata vähendada energiaarveid ning tagasiside toimib kõige paremini siis, kui seda esitatakse sageli; aja jooksul tuleks hakata kasutama kaugloetavaid soojusenergia mõõtmise seadmeid, et tarbijatele saaks korrapäraselt ja kulutõhusalt vähemalt kord kuus teavet esitada. Lisaks kauglugevatest seadmetest seisneb selles, et tarbijad ei pea kodus olema, et võimaldada mõõteseadmetele juurdepääsu. VII lisa muudetakse selleks, et tagada kooskõla artiklitega 9–11.

Energia muundamist, ülekannet ja jaotamist käsitlevate artikli 15 lõigete 5 ja 8 asemel saab esitada uued samaväärsed sätted turukorralduse algatuse raamis tehtavas seadusandlikus ettepanekus. Seda tehakse viisil, et artikli 15 lõikes 8 sätestatud liikmesriikide sellekohaste nõuetega seotud kohustused säilivad täies mahus.

Muudetakse artiklit 23 delegeeritud volituste kohta ja jäetakse välja praegune volitamise ajapiirang; selle asemel kehtestatakse tavapärane tähtaeg viis aastat, nagu on kehtestatud ühise arusaama kohaselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu delegeeritud õigusaktide kohta.

Artiklit 24 muudetakse seadusandliku ettepanekuga energialiidu juhtimise kohta.

Direktiivile lisatakse üldine läbivaatamise klausel, mille kohaselt peab komisjon hindama direktiivi ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt 28. veebruariks 2024 ja seejärel iga viie aasta möödudes.

IV lisas vaikumisi valitud primaarenergiategurit muudetakse, et võtta arvesse tehnika arengut. Seda võiks muuta delegeeritud õigusaktiga, kuid asjakohasem on selleks kasutada käesolevat seadusandlikku ettepanekut.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL energiatõhususe kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁷,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁸,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- 1) Energianõudluse vähendamine on üks 25. veebruaril 2015 vastu võetud energialiidu strateegia viiest valdkonnast. Energiatõhususe suurendamine toob kasu keskkonnale, vähendab kasvuhoonegaaside heidet, parandab energiavarustuskindlust, vähendab sõltuvust energia impordist väljastpoolt liitu, vähendab kodumajapidamiste ja ettevõtjate energiakulu, leevendab energiaostuvõimetust, suurendab tööhõivet ja elavdab kogu majandustegevust. See on kooskõlas liidu poolt energialiidu raames võetud kohustustega ja seotud Pariisi kokkuleppe osaliste poolt 2015. aasta detsembris koostatud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ülemaailmse tegevuskavaga.
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/27/EL⁹ on selline edusamm energialiidu loomisel, mille raames tuleks energiatõhusust käsitada omaette energiaallikana. Uute tarne-eeskirjade ja muudes poliitikavaldkondades kehtestatavate normide kindlaksmääramisel tuleks energiatõhusus seada esikohale. Komisjon peaks tagama, et energiatõhusus ja reageering nõudlusele saaksid konkureerida tootmisvõimsusega ühel ja samal alusel. Energiatõhusust tuleb silmas pidada alati, kui kavandatakse energiasüsteemi või tehakse rahastamisotsuseid. Energiatõhususega tuleb alati arvestada, kui see on kulutasuvam kui samaväärsed tarnelahendused. See peaks andma Euroopa ühiskonnale, eelkõige kodanikele ja ettevõtjatele, võimaluse kasutada ära energiatõhususe arvukaid eeliseid.

⁷ ELT C , , lk .

⁸ ELT C , , lk .

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

- 3) Oktoobris 2014 kogunenud Euroopa Ülemkogu palus komisjonil 2030. aastaks seatud 27 % energiatõhususeesmärgi läbi vaadata aastaks 2020, pidades silmas liidu tasandi eesmärki 30 %. 2015. aasta detsembris kutsus Euroopa Parlament komisjoni üles hindama ka 40 % eesmärgi täidetavust sama ajavahemikku silmas pidades. Seepärast on asjakohane vaadata direktiiv läbi ja seda muuta, et kohandada seda 2030. aasta perspektiivis.
- 4) 2030. aasta perspektiivis ei sätestata riiklikul tasandil siduvaid kohustusi. Et liit täidaks liidu tasandil oma energiatõhususeesmärgid primaar- ja lõppenergia tarbimisena, tuleks selgelt sõnastada liidu 2020. ja 2030. aasta energiatõhususeesmärgid siduva kohustusena 30 %. Selline täpsustamine ELi tasandil ei tohiks piirata liikmesriikide vabadust kehtestada riiklikud panused kas primaar- või lõppenergia tarbimisena, primaar- või lõppenergia säästu või energiamahukusena. Liikmesriigid peaksid kehtestama oma riiklikud soovituslikud energiatõhususpanused, võttes arvesse, et liidu 2030. aasta energiatarbimine ei ületaks 1 321 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia puhul ja 987 miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergia puhul. See tähendab, et liidu energiatarbimist tuleks vähendada 23 % ja lõppenergia tarbimist 17 % võrreldes 2005. aastaga. Korrapäraselt tuleb hinnata ELi 2030. aasta eesmärgi saavutamiseks tehtavaid edusamme ja see nähakse ette energialiidu juhtimise seadusandliku ettepanekuga.
- 5) Liikmesriikide kohustus töötada välja pikaajaline strateegia hoonete renoveerimisse investeerimiseks oma riigis ja teavitada sellest komisjoni tuleks jätta direktiivist 2012/27/EL välja ning lisada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL,¹⁰ kuna see on kooskõlas nullilähedase energiatarbega hoonete ehitamise ja vähest süsihappegaasiheidet tekitavate hoonete ehitamise pikaajaliste kavadega.
- 6) Pidades silmas 2030. aasta kliima- ja energiaraamistikku, peaks energiasäästukohustus kehtima ka pärast 2020. aastat. Kohustusperioodi jätkamine pärast 2020. aastat suurendaks investorite jaoks stabiilsust ning soodustaks pikaajalisi investeringuid ja pikaajaliste energiatõhususmeetmete võtmist, näiteks hoonete renoveerimine.
- 7) Liikmesriigid peavad kohustusperioodil saavutama lõpptarbimises koguernergiasäästu, mis vastab nn uuele säästule 1,5 % aasta energiamüügist. Selle nõude täitmiseks võib võtta uusi poliitikameetmeid, mis kehtestatakse järgmisel kohustusperioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030, või uusi üksikmeetmeid, mis tulenevad poliitikameetmetest, mis on vastu võetud kas eelmisel perioodil või varem, kuid tingimusel, et neid üksikmeetmeid asutakse tegelikult täitma uuel kohustusperioodil.
- 8) Pikaajalised energiatõhususmeetmed annavad energiasäästu ka pärast 2020. aastat, kuid selleks, et aidata täita uut ELi 2030. aasta energiatõhususeesmärki, tuleks selliste meetmetega saavutada veelgi suurem sääst pärast 2020. aastat. Seevastu pärast 31. detsembrit 2020 saavutatud energiasäästu ei saa arvestada selle kogusäästu hulka, mis tuleb saavutada ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.
- 9) Uus sääst peaks tulema tavapärase tegevuse jätkumisest saadavale säästule lisaks, seega ei või sellena esitada säästu, mis oleks igal juhul saavutatud. See tähendab, et võetud meetmete mõju kindlakstegemiseks saavutatud säästu osas võib arvestada energiatarbimise muutumisest saadavat säästu, s.o säästu, mis tuleneb otse kõnealusest energiatõhususmeetmest. Netosäästu arvutamiseks peaksid liikmesriigid kehtestama

¹⁰

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

põhistsenaariumi, mis kirjeldab olukorda, kui meetmeid ei võetaks. Meetmete mõju tuleks hinnata sellise põhistsenaariumiga võrreldes. Liikmesriigid peaksid võtma arvesse asjaolu, et samal ajal võidakse võtta ka muid meetmeid, mis võivad mõjutada energiasäästu, nii et mitte kõik muudatused, mis ilmnevad pärast poliitikameetme võtmist, ei tarvitse olla tingitud kõnealusest meetmest. Kohustatud, osaleva või volitatud osalise tegevus peaks aitama kaasa väidetava säästu saavutamisele, et tagada nõude täitmine.

- 10) Energiasäästu, mis tuleneb liidu õigusaktide rakendamisest, ei või esitada, kui kõnealune meede ei lähe kaugemale liidu õigusnormidega nõutavast miinimumist, seega tuleb kas kehtestada rangemad energiatõhususnõuded riigi tasandil või laiendada meetme kasutamist. Kuna hoonete renoveerimine on oluline ja pikaajalise mõjuga tahk energiasäästu suurendamises, tuleb selgitada, et esitada saab kogu energiasäästu, mis saadakse olemasolevate hoonete renoveerimise edendamisega, kui see sääst saadakse lisaks säästule, mida oleks saadud poliitikameetmete puudumise korral, ja kui liikmesriik tõendab, et kohustatud, osaleva või volitatud osalise tegevus on tegelikult aidanud saavutada asjaomase meetmega saavutatud säästu.
- 11) Kooskõlas energialiidu strateegiaga ja parema õigusloome põhimõtetega tuleb tuua paremini esile järelevalve- ja kontrollieeskirjad, sealhulgas nõue kontrollida meetmete statistiliselt esindavat valimit. Mõisteid „statistiliselt oluline osa“ ja „esindav valim“ tuleks mõista kui nõuet luua statistilise andmekogumi (energiasäästumeetmete) rühm nii, et see kajastaks täpselt kogu vaadeldavat üldkogumit (kõik energiasäästumeetmed) ja võimaldaks teha põhjendatud järeldusi selliste meetmete võtmise usaldusväärsuse kohta.
- 12) Hoonete energiatõhususe suurendamisest peaksid eelkõige saama kasu energiaostuvõimetud tarbijad. Juba praegu võivad liikmesriigid nõuda kohustatud isikutelt sotsiaalsete eesmärkide lisamist energiasäästumeetmesse seoses energiaostuvõimetusega ning nüüd tuleks laiendada seda võimalust alternatiivsetele meetmetele ja muuta kohustuseks, samal ajal aga liikmesriikidele jäetakse vabadus otsustada selliste meetmete ulatuse ja sisu üle. Kooskõlas aluslepingu artikliga 9 peaks liidu energiatõhususpoliitika olema kaasav ja seega muutma energiatõhususmeetmed kättesaadavaks energiapuuduses tarbijatele.
- 13) Energia, mis toodetakse hoonete välispinnal või sees taastuvenergiaalaste tehniliste lahenduste abil, vähendab fossiilenergia tarnimist. Energiatarbimise vähendamine ja taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamine ehitussektoris on olulised meetmed, mis vähendavad liidu energiasõltuvust ja kasvuhoonegaaside heidet, eriti arvestades 2030. aastaks püstitatud kaalukaid kliima- ja energiaeesmärke ning üleilmset kohustust, mis võeti ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsil (COP21) Pariisis detsembris 2015. Liikmesriikidel peaks seetõttu olema võimalik võtta arvesse teatavat taastuveneriakogust, mida toodetakse hoonete välispinnal või sees oma tarbeks, et sellega rahuldada tarbimise energiasäästu nõudeid. Selleks võiks liikmesriikidel lubada kasutada arvutusmeetodeid, mis on kehtestatud direktiivis 2010/31/EL.
- 14) Osana meetmetest, mis on energialiidu ning kütmise ja jahutamise strateegia raames välja toodud komisjoni teatises „Uued võimalused energiatarbijatele“, tuleb tugevdada tarbijate miinimumõigusi saada selget ja õigeaegset teavet oma energiatarbimise kohta. Seetõttu tuleks muuta direktiivi 2012/27/EL artikleid 9–11 ja VII lisa, et sätestada nõue anda sageli ja tõhusamalt tagasisidet energiatarbimise kohta. Samuti tuleks täpsustada, et tarbijatele esitatavate arvete ja arvetel esitatava teabega seotud

õigused kehtivad keskest allikast tarnitava kütte, jahutuse ja sooja vee tarbijate suhtes ka siis, kui neil ei ole otsest individuaalset lepingulist suhet energiatarnijaga. Seega peaks selliste sätete kohaldamisel hõlmama mõiste „lõppkasutaja“ nii selliseid lõpptarbijaid, kes ostavad kütet, jahutust ja sooja vett enda tarbeks, kui ka kortermajade korterite elanikke või mitmeotstarbeliste hoonete kasutajaid, keda varustatakse keskest allikast. Mõiste „kasutajapõhine mõõtmine“ peaks tähendama selliste hoonete üksustes/korterites toimuva tarbimise mõõtmist. 1. jaanuariks 2020 peavad vastpaigaldatud soojusarvestid ja küttekulujaoturid olema kaugloetavad, et oleks tagatud kulutõhus ja sage tarbimisteabe esitamine. Uus artikkel 9a lisatakse ainult keskest allikast tarnitava kütte, jahutuse ja sooja vee kohta.

- 15) Teatavad energia muundamist, ülekannet ja jaotamist käsitlevad artikli 15 sätted tuleks tunnistada kehtetuks. Ühenduse energeetikaalase õigustiku läbivaatamine võib kaasa tuua selle, et liikmesriikide kohustused, mis tulenevad eri energeetikaalastest õigusaktidest, võivad olla liigendatud erinevalt. Sellega seotud ümberkorraldused ei tohiks mõjutada liikmesriikide kohustust järgida direktiivi 2012/27/EL sisulisi nõudeid, mis võidakse täielikult või osaliselt lisada teistesse õigusaktidesse.
- 16) Võttes arvesse tehnika arengut ja taastuvate energiaallikate osakaalu suurenemist elektritootmises, tuleks muuta elektrisäästuteguri vaikeväärtust [kWh], et see kajastaks elektri primaarenergiateguri muutumist. Elektri primaarenergiateguri arvutamine põhineb aasta keskmistel väärtustel. Füüsilise energiasisalduse arvutamise meetodit kasutatakse tuumaelektrienergia ja -soojusenergia puhul ning tehnilise muundamise meetodit fossiil- ja biokütustest toodetud elektrienergia ja soojusenergia puhul. Sellise taastuvenergia puhul, mida ei saada põlemise teel, kasutatakse koguprimaarenergia meetodile vastavat samaväärset meetodit. Primaarenergia osa arvutamiseks soojuse ja elektrienergia koostootmise korral kasutatakse direktiivi 2012/27/EL II lisas sätestatud meetodit. Eelistatult kasutatakse keskmist, mitte marginaalset turuosa. Kasuteguriks valitakse 100 % sellise taastuvenergia puhul, mida ei saada põlemise teel, 10 % geotermiliste elektrijaamade ja 33 % tuumaelektrijaamade puhul. Soojuse ja elektri koostootmise korral arvutatakse kogutõhusus Eurostati viimaste andmete alusel. Süsteemi piiritingimuste osas võetakse primaarenergiategur võrdseks ühega kõigi energiaallikate korral. Arvutused põhinevad kõige uuemal PRIMESi võrdlusstsenaariumil. Primaarenergiateguri väärtus põhineb 2020. aasta prognoosil. Analüüs hõlmab ELi liikmesriike ja Norrat. Norra andmekogum põhineb Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku (ENTSOE) andmetel.
- 17) Selle tagamiseks, et direktiivi lisasid ning artikli 14 lõike 10 kohaseid tõhususe ühtlustatud kontrollväärtusi saaks edaspidi ajakohastada, tuleks komisjonile antud volitusi pikendada.
- 18) Selleks et oleks võimalik hinnata direktiivi 2012/27/EL tõhusust, tuleks kehtestada nõue vaadata direktiiv läbi hiljemalt 28. veebruariks 2024 ning koostada aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- 19) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise avaldusega selgitavate dokumentide kohta¹¹ kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.

¹¹ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

20) Seepärast tuleks direktiivi 2012/27/EL vastavalt muuta,
ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2012/27/EL muudetakse järgmiselt:

1) artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse Euroopa Liidus energiatõhususe suurendamise meetmete ühine raamistik, et tagada liidu 2020. aasta põhieesmärgi 20 % ja 2030. aasta energiatõhususe siduva peaeesmärgi 30 % täitmine ja rajada teed edasisele energiatõhususe suurendamisele pärast neid tähtaegasid. Direktiiviga kehtestatakse eeskirjad, mille eesmärk on kõrvaldada energiaturutõkked ning ületada energia tõhusat tarnimist ja kasutamist takistavad turutõrked ja nähakse ette määrata kindlaks soovituslikud riiklikud energiatõhususeesmärgid ja -panused aastateks 2020 ja 2030“;

2) artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Energiatõhususeesmärgid

1. Iga liikmesriik seab 2020. aasta soovitusliku riikliku energiatõhususeesmärgi, võttes aluseks primaar- või lõppenergia tarbimise, primaar- või lõppenergia säästu või energiamahukuse. Liikmesriigid teatavad nendest eesmärkidest komisjonile vastavalt artikli 24 lõikele 1 ja XIV lisa 1. osale. Teatamisel väljendavad liikmesriigid neid eesmäärke ka primaarenergia tarbimise absoluuttasemena aastal 2020 ning selgitavad, kuidas ja milliste andmete alusel on arvutus tehtud.

Selliste eesmärkide seadmisel võtavad liikmesriigid arvesse järgmist:

- a) liidu 2020. aasta energiatarbimine ei tohi ületada 1 483 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia kujul ega 1 086 naftaekvivalenttonni lõppenergia kujul;
- b) käesolevas direktiivis sätestatud meetmed;
- c) direktiivi 2006/32/EÜ artikli 4 lõike 1 kohaselt seatud riiklike energiasäästueesmärkide saavutamiseks vastu võetud meetmed ning
- d) muud meetmed energiatõhususe suurendamiseks liikmesriikides ja liidu tasandil.

Nimetatud eesmärkide määramisel võivad liikmesriigid ka arvesse võtta primaarenergia tarbimist mõjutavaid liikmesriigi asjaolusid, näiteks järgmist:

- a) kulutõhusa energiasäästu allesjäänud potentsiaal,
- b) sisemajanduse koguprodukti (SKP) areng ja prognoos;
- c) energiaimpordi ja -eksporti muutused,
- d) kõigi taastuvate energiaallikate arendamine, tuumaenergia, süsihappegaasi kogumine ja säilitamine ning
- e) varajane tegutsemine.

2. 30. juuniks 2014 hindab komisjon saavutatud edusamme ja seda, kas liit suudab täita eesmärgi tarbida primaarenergiat mitte üle 1 483 miljoni naftaekvivalenttonni ja lõppenergiat mitte üle 1 086 miljoni naftaekvivalenttonni aastal 2020.

3. Lõikes 2 osutatud läbivaatamise käigus teeb komisjon järgmist:

- a) liidab kokku liikmesriikide soovituslikud energiatõhususeesmärgid;
- b) hindab, kas selliste eesmärkide summa alusel saab usaldusväärselt järeldada, et liit on õigel kursil, võttes arvesse esimese aastaaruande hindamist artikli 24 lõike 1 kohaselt ning riiklike energiatõhususmeetmete kava hindamist artikli 24 lõike 2 kohaselt;
- c) võtab arvesse täiendavat analüüsi järgmise põhjal:
 - i) energiatarbimises majandustegevusega võrreldes saavutatud edusammude hinnang liidu tasandil, sealhulgas liikmesriikide energiavarustustõhususe alaste edusammude hinnang, mis on tehtud liikmesriikide soovituslike lõppenergia tarbimise või lõppenergia säästu eesmärkide alusel, sealhulgas edusammud, mis tulenevad sellest, et kõnealused liikmesriigid järgivad käesoleva direktiivi III peatüki nõudeid;
 - ii) liidu tasandi tulevaste energiatarbimissuundumuste modelleerimise tulemused;
- d) võrdleb punktides a–c saadud tulemusi energiatarbimisega, mida oleks vaja, et energiatarbimine ei ületaks 1 483 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia puhul ega 1 086 miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergiat puhul tarbimisena 2020. aastal.

4. Iga liikmesriik kehtestab määruse (EL) **XX/20XX [Governance of the Energy Union]** artiklite 4 ja 6 kohaselt soovituslikud riiklikud energiatõhususeesmärgid artikli 1 lõikes 1 osutatud liidu 2030. aasta eesmärke silmas pidades. Kõnealuste energiatõhususeesmärkide sätestamisel võtavad liikmesriigid arvesse, et liidu energiatarbimine ei tohi aastal 2030 ületada 1 321 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergiat ega 987 miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergiat. Liikmesriigid teatavad kõnealused eesmärgid komisjonile seoses oma lõimitud riiklike energia- ja kliimakavadega vastavalt määruse (EL) **XX/20XX [Governance of the Energy Union]** artiklite 3 ja 7–11 kohasele menetlusele.“;

3) artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7
Energiasäästukohustus

1. Liikmesriigid peavad saavutama summaarse lõppenergiasäästu, mis on vähemalt võrdne järgmisega:

- a) igal aastal 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 uus energiasääst 1,5 % aastasest energiamüügist lõpptarbijatele, arvestatuna 1. jaanuarile 2013 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena;
- b) igal aastal alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 uus energiasääst 1,5 % aastasest energiamüügist lõpptarbijatele, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena.

Liikmesriigid peavad saavutama uue iga-aastase kokkuhoiu 1,5 % kümneaastastel ajavahemikel pärast 2030. aastat, välja arvatud juhul, kui läbivaatamisel komisjonis

2027. aastal ja seejärel iga kümne aasta tagant tehakse järeldus, et aastaks 2050 seatud liidu pikaajalisi energia- ja kliimaeesmärke ei ole vaja saavutada.

Ilma et sellega piirataks lõigete 2 ja 3 kohaldamist, võivad liikmesriigid punkti b kohaldamisel arvesse võtta ainult seda energiasäästu, mis saadakse tänu uutele poliitikameetmetele, mida rakendatakse pärast 31. detsembrit 2020, või mis saadakse tänu ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 võetud meetmetele, kui on võimalik näidata, et tänu sellistele meetmetele saab pärast 31. detsembrit 2020 võtta säästu andvaid üksikmeetmeid.

Sellistest arvutustest võib kas osaliselt või täielikult välja jätta transportimiseks kasutatava energia müügitulu.

Liikmesriigid otsustavad, kuidas arvutatud uus sääst jaotada punktides a ja b osutatud ajavahemike vahel, kui nõutav kogusääst on saavutatud kummagi perioodi lõpuks.

2. Ilma et sellega piirataks lõike 3 kohaldamist, võib iga liikmesriik:

- a) teha lõike 1 punkti a kohase arvutuse, kasutades väärtust 1 % 2014. ja 2015. aastal; väärtust 1,25 % aastatel 2016 ja 2017 ning väärtust 1,5 % 2018., 2019. ja 2020. aastal;
- b) jätta arvutusest täielikult või osaliselt välja selle energia müügitulu, mida kasutatakse direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tööstusharudes;
- c) lubada arvata lõikes 1 nõutud energiasäästust maha energiasääst, mis tänu artikli 14 lõikes 4, artikli 14 lõike 5 punktis b, artikli 15 lõigetes 1–6 ning artikli 15 lõikes 9 sätestatud nõuete rakendamisele on saavutatud energia muundamise, jaotamise ja ülekande sektoris, sealhulgas tõhusa kaugkütte ja -jahutuse taristus;
- d) arvata lõikes 1 osutatud energiasäästust maha energiasääst, mis tuleneb üksikmeetmetest, mida on rakendatud 31. detsembri 2008 ning mis avaldavad jätkuvalt mõju 2020. aastal ja hiljemgi ning mida on võimalik mõõta ja kontrollida, ning
- e) lõikes 1 osutatud nõutud energiasäästu arvutamisel jätta välja tõendatult hoonete välispinnal ja hoonete sees oma tarbeks toodetud energia, mis on saadud tänu poliitikameetmetele, millega edendatakse uusi taastuvenergialahendusi.

3. Kõik lõike 2 kohaselt valitud variandid koos ei tohi anda üle 25 % energiasäästust, millele on osutatud lõikes 1. Liikmesriigid kohaldavad ja arvutavad valitud variantide mõju eraldi lõike 1 punktide a ja b jaoks:

- a) lõike 1 punktis a osutatud ajavahemiku jaoks nõutud energiasäästu arvutamiseks võivad liikmesriigid kasutada lõike 2 punkte a–d;
- b) lõike 1 punktis b osutatud ajavahemiku jaoks nõutud energiasäästu arvutamiseks võivad liikmesriigid kasutada lõike 2 punkte b–e, kui üksikmeetmed punkti d tähenduses tekitavad kontrollitava ja mõõdetava mõju pärast 31. detsembrit 2020.

4. Pärast 31. detsembrit 2020 saavutatud energiasäästu ei või arvestada selle kogusäästu hulka, mis tuleb saavutada ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.

5. Liikmesriigid tagavad, et artiklites 7a ja 7b ning artikli 20 lõikes 6 osutatud poliitikameetmetest tulenev sääst arvutatakse kooskõlas V lisaga.

6. Liikmesriigid peavad lõikes 1 nõutud säästu saavutamiseks kas looma artiklis 7a osutatud energiatõhususkohustuste süsteemi või võtma kasutusele artiklis 7b osutatud alternatiivmeetmed. Liikmesriigid võivad ka ühendada energiatõhususkohustuste süsteemi ja alternatiivseid poliitikameetmeid.

7. Liikmesriigid tagavad, et kui tegemist on poliitikameetmete või üksikmeetmete kattuva mõjuga, ei arvestata energiasäästu kahekordselt.“;

4) lisatakse artiklid 7a ja 7b:

„Artikkel 7a
Energiatõhususkohustuste süsteem

1. Kui liikmesriigid otsustavad täita artikli 7 lõikest 1 tulenevaid kohustusi, et saavutada nõutud sääst energiatõhususkohustuste süsteemi abil, tagavad nad, et iga liikmesriigi territooriumil tegutsevad, lõikes 2 osutatud kohustatud isikud täidavad summaarse lõpptarbimise energiasäästu nõude, mis on sätestatud artikli 7 lõikes 1, ilma et see piiraks artikli 7 lõike 2 kohaldamist.

2. Objektiivseid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume aluseks võttes määravad liikmesriigid kohustatud isikud oma territooriumil tegutsevate energiatarnijate ja/või energia-jaemüügiettevõtjate seast või ka oma territooriumil tegutsevate transpordikütusetarnijate ja -jaemüüjate seast. Kohustuse täitmiseks vajaliku energiasäästu peavad saavutama liikmesriigi määratud lõpptarbijatest kohustatud isikud, sõltumata artikli 7 lõike 1 kohaselt tehtud arvutusest, või kui liikmesriigid nii otsustavad, siis muude isikute sertifitseeritud säästuna, nagu on kirjeldatud lõike 5 punktis b.

3. Liikmesriigid väljendavad igalt kohustatud isikult nõutavat energiasäästu kas lõpp- või primaarenergia tarbimisena. Nõutava energiasäästu väljendamiseks valitud meetodit kasutatakse ka kohustatud isikute teatatud säästu arvutamiseks. Kasutatakse IV lisas osutatud ümberarvutustegureid.

4. Liikmesriigid loovad mõõtmis-, kontrollimis- ja tõendamissüsteemi, et teha dokumenteeritud auditeid kohustatud isikute poolt energiatõhususe suurendamiseks võetud meetmete statistiliselt olulisest ja esindavast valimist. Seda mõõtmist, kontrollimist ja tõendamist tehakse kohustatud isikutest sõltumatult.

5. Energiatõhususkohustuste süsteemi raames teevad liikmesriigid järgmist:

- a) lisavad määratavatele säästukohustustele sotsiaalse eesmärgiga nõudeid, näiteks nõuavad prioriteedina mingi osa energiatõhususmeetmete rakendamist energiaostuvõimetutes kodumajapidamistes ja sotsiaalmajades;
- b) võivad lubada kohustatud isikutel arvestada oma kohustuste täitmisena energiateenuseosutaja või muu kolmanda isiku saavutatud sertifitseeritud energiasäästu, sealhulgas ka siis, kui kohustatud isikud edendavad muude riigi heakskiidetud asutuste või avaliku sektori asutuste kaudu meetmeid, mis võivad hõlmata või mitte hõlmata ametlikke partnerlusi ja mida võib täiendada muude rahastamisallikatega. Kui liikmesriigid seda lubavad, tagavad nad, et kehtib selge, läbipaistev ja kõikidele turuosalistele avatud ja sertifitseerimiskulude minimeerimist taotlev heakskiitmismenetlus;

- c) võivad lubada kohustatud isikutele arvestada teataval aastal saavutatud säästu nii, nagu see oleks saavutatud mis tahes eelmisel neljal või järgmisel kolmel aastal, kuid mitte pärast artikli 7 lõikes 1 sätestatud kohustusperioodi lõppu.

6. Liikmesriigid avaldavad kord aastas kõikide kohustatud isikute või kohustatud isiku iga allkategoriat saavutatud energiasäästu ja koguenergiasäästu süsteemselt.

Artikkel 7b

Alternatiivsed poliitikameetmed

1. Kui liikmesriigid otsustavad täita oma kohustusi ja saavutada artikli 7 lõikes 1 sätestatud säästu alternatiivsete poliitikameetmetega, tagavad nad, et artikli 7 lõikega 1 nõutud energiasääst saavutatakse lõpptarbivate juures.
2. Energiasäästu saavutamiseks alternatiivsete poliitikameetmete väljatöötamisel võtavad liikmesriigid arvesse kõnealuste meetmete mõju energiaostuvõimetutele majapidamistele.
3. Kõikide meetmete jaoks, mis ei ole maksustamismeetmed, loovad liikmesriigid mõõtmis-, kontrollimis- ja tõendamissüsteemi, et teha dokumenteeritud auditeid osalevate või volitatud isikute poolt energiatõhususe suurendamiseks võetud meetmete statistiliselt olulisest ja esindavast valimist. Seda mõõtmist, kontrollimist ja tõendamist tehakse osalevatest ja volitatud isikutest sõltumatult.“;

5) artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

- a) artikli pealkiri asendatakse järgmisega:

„Gaasikoguse mõõtmine“;

- b) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et tehniliste ja rahaliste võimaluste piires ning võimalikku energiasäästu silmas pidades varustatakse maagaasi lõpptarbijad konkurentsivõimelise hinnaga üksikarvestitega, mis mõõdavad täpselt lõpptarbijate tegelikku energiatarbimist ja edastavad teabe tegeliku kasutajale kohtale“;

- c) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

- i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Kuivõrd liikmesriigid võtavad kasutusele kaugloetavad süsteemid ja kaugloetavad gaasiarvestid kooskõlas direktiiviga 2009/73/EÜ.“

- ii) punktid c ja d jäetakse välja;

- d) lõige 3 jäetakse välja;

6) lisatakse järgmine artikkel 9a:

„Artikkel 9a

Kütte, jahutuse ja sooja tarbevee kasutuse mõõtmine, kasutajapõhine mõõtmine ja kulude jaotamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kaugkütte, kaugjahutuse ja sooja tarbevee lõpptarbijatele pakutakse konkurentsivõimelise hinnaga arvesteid, mis mõõdavad täpselt lõpptarbijate tegelikku energiatarbimist.

Kui hoone saab kütte, jahutuse või sooja vee mitut hoonet teenindavast kesksest allikast või kütte- või jahutusvõrgust, paigaldatakse soojus- või soojaveearvesti soojusvaheti või tarnimiskoha juurde.

2. Kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes, kus on keskküte või -jahutus või mida varustatakse kütte- ja -jahutusvõrgust, paigaldatakse individuaalsed arvestid, et mõõta kütte, jahutuse ja sooja vee tarbimist igas hooneüksuses.

Kui individuaalsete arvestite kasutamine ei ole tehniliselt teostatav ega kulutõhus iga hooneüksuse tarbimise mõõtmiseks, kasutatakse igal radiaatoril soojatarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulujaotureid, välja arvatud juhul, kui liikmesriik tõendab, et selliste küttekulujaoturite paigaldamine ei ole kulutõhus. Sellistel juhtudel võib kaaluda alternatiivseid kulutõhusaid soojatarbimise mõõtmise viise. Iga liikmesriik sõnastab selgelt tehnilise teostamatuse ja mittekulutasuvuse tingimused ning avaldab need.

Individuaalsed arvestid tuleb paigaldada esimeses lõigus osutatud uutesse hoonetesse või põhjalikult renoveeritud hoonetesse, nagu on sätestatud direktiivis 2010/31/EL.

3. Kui kortermaju ja mitmeotstarbelisi hooneid varustatakse kütte või -jahutusvõrgust või kui sellistes majades on põhiline ühine küte või jahutus, kehtestavad liikmesriigid individuaalse tarbimise arvestuse läbipaistvuse ja täpsuse tagamiseks läbipaistvad eeskirjad kütte, jahutuse ja sooja vee tarbimise kulude jaotamise kohta sellistes hoonetes, sealhulgas:

- a) sooja tarbevee kohta;
- b) hoone kiirguritest pärineva soojuse ja ühispindade kütmiseks kasutatava soojuse (kui kiirgurid on trepikodades ja koridorides) kohta;
- c) korterite kütte ja jahutuse kohta.

4. Käesoleva artikli kohaldamiseks paigaldatakse 1. jaanuarist 2020 üksnes kaugloetavaid arvesteid.

Paigaldatud arvestid ja küttekulujaoturid, mis ei ole kaugloetavad, ehitatakse ümber kaugloetavaks või vahetatakse välja kaugloetavate arvestitega 1. jaanuariks 2027, välja arvatud juhul, kui kõnealune liikmesriik tõendab, et see ei ole kulutasuv.“;

7) artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) artikli pealkiri asendatakse järgmisega:

„Gaasiarvetel esitatav teave“;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui lõpptarbijatel ei ole direktiivis 2009/73/EÜ osutatud kaugloetavaid arvesteid, tagavad liikmesriigid, kui see on tehniliselt teostatav ja majanduslikult põhjendatud, kooskõlas VII lisa punktiga 1.1 hiljemalt 31. detsembriks 2014, et arvetel esitatav teave on täpne ja vastab tegelikule gaasitarbimisele.“;

c) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Direktiivi 2009/73/EÜ kohaselt paigaldatud arvestid peavad võimaldama arvetel esitada täpset teavet tegeliku tarbimise kohta. Liikmesriigid tagavad, et lõpptarbijatel on võimalik kergesti saada varasema tarbimise kohta lisateavet, mida nad saavad üksikasjalikult kontrollida“;

- 8) lisatakse järgmine artikkel 10a:

„Artikkel 10a

Kütte, jahutuse ja sooja tarbevee kasutuse mõõtmine ja arvetel esitatav teave

1. Liikmesriigid tagavad, et teave tarbimise kohta ja arvetel esitatav teave on täpne ja põhineb tegelikul tarbimisel vastavalt VIIa lisa punktidele 1 ja 2 kõigi lõpptarbijate puhul, kellele on paigaldatud arvestid või küttekulujaoturid.

Seda kohustust võib täita näitude regulaarse iselugemise süsteemiga, mille puhul lõpptarbijad teatavad oma arvesti näidud energiatarnijale, välja arvatud artikli 9a lõikes 2 osutatud kasutajapõhine mõõtmine. Ainult siis, kui lõpptarbiija ei ole teatanud arvestinäitusid teatava arveperioodi kohta, esitatakse arve hinnangulise tarbimise või ühtse määra alusel.

2. Liikmesriik:

- a) nõuab, et kättesaadav teave lõpptarbijate energiaarvete ja varasema tarbimise kohta tehtaks kättesaadavaks lõpptarbiija määratud energiateenuseosutajale;
- b) tagab, et lõpptarbijad saavad valida võimaluse saada arvetel esitatavat teavet ja arveid elektrooniliselt ning et soovi korral saavad nad selge ja arusaadava selgituse selle kohta, kuidas nende arve on koostatud, eelkõige juhul, kui arved ei põhine tegelikul tarbimisel;
- c) tagab, et kõikidele lõpptarbijatele esitatakse asjakohane teave tegelikul tarbimisel põhineva arvega vastavalt VII lisa punktile 3;
- d) võib sätestada, et lõpptarbiija soovi korral ei käsitata nendel arvetel esitatavat teavet maksenõudena. Sellisel juhul tagab liikmesriik, et tegelike maksete tegemiseks pakutakse paindlikku korda.“;

- 9) artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

- a) artikli pealkirja muudetakse järgmiselt:
„Gaasikasutuse andmete ja arvete andmete juurdepääsu kulu“;
- b) lõige 2 jäetakse välja

- 10) lisatakse järgmine artikkel 11a:

„Artikkel 11a

Kütte- ja jahutuskasutuse andmete ja arvete andmete juurdepääsu kulu

1. Liikmesriigid tagavad, et lõpptarbijad saavad kõik arved ja arvetel esitatava teabe energiatarbimise kohta tasuta ning et lõpptarbijatele on ka nende tarbimisandmed kättesaadavad asjakohasel viisil ja tasuta.

2. Ilma et sellega piirataks lõike 1 kohaldamist, jaotatakse kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes kütte, jahutuse ja sooja vee individuaalse tarbimise eest arvetel esitatava teabe koostamise kulud artikli 9a lõike 2 kohaselt kasumit mittetaotleval viisil. Kulud, mis tulenevad sellest, et nimetatud ülesanne antakse kolmandale isikule, näiteks teenuseosutajale või kohalikule energiatarnijale, ja mis hõlmavad tegeliku individuaalse tarbimise mõõtmist, jaotamist ja arvestamist sellistes hoonetes, võib edasi kanda lõppkasutajatele niivõrd, kuivõrd need kulud on põhjendatud.“;

- 11) artiklit 15 muudetakse järgmiselt:
- a) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:
 - i) esimene ja teine lõik jäetakse välja;
 - ii) kolmas lõik asendatakse järgmisega:
„Ülekandevõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad järgivad XII lisas sätestatud nõudeid.“;
 - b) lõige 8 jäetakse välja;
- 12) artikli 23 lõige 2 asendatakse järgmisega:
- „2. Artiklis 22 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 4. detsembrist 2017. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.“;
- 13) artiklisse 24 lisatakse lõige 12:
- „12. Komisjon vaatab käesoleva direktiivi läbi hiljemalt 28. veebruariks 2024 ja seejärel iga viie aasta möödudes ning esitab aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Vajaduse korral esitab komisjon koos aruandega ettepanekud täiendavate meetmete võtmiseks.“;
- 14) lisasid muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisale.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt **XXXX** [*Please insert the date 12 months following the date of entry into force*]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.
- Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*